

Humaniora, Innovation og entrepreneurship.

af Trine Middelbo Sørensen, leder af Væksthuset Katalyst, Københavns Universitets Humanistiske Fakultet.

Det er ikke entrepreneurship og innovation, man først associerer til, når jeg fortæller, at jeg arbejder på Københavns Universitets Humanistiske Fakultet (KUA). Men der er allerede tradition for, at kandidater fra de humanistiske uddannelser bl.a. starter kommunikations- og oversættelsesvirksomheder. Fakultetets ledelse er dog overbevist om potentialet for, at kandidater fra vores uddannelser også kan starte egen virksomhed inden for en masse andre områder, ligesom kandidaterne allerede udnytter deres omfattende faglige viden i innovative udviklingsforløb i eksisterende virksomheder.

Denne overbevisning er ikke opstået uden grund! De studerende er selv begyndt at opsøge tilbud inden for emnerne entrepreneurship og innovation. Men der er lang vej endnu, hvis tendensen skal manifestere sig i en entreprenant kultur på fakultetet. Innovation og entrepreneurship skal implementeres i undervisning og forskning, og de studerende skal have mulighed for at følge tværfaglige kurser på tværs af fakulteter og universiteter, så de på den måde kan tilpasse deres uddannelsesprofil til en fremtidig karriere. Vi har derfor prioriteret og udbygget fakultetets indsats på entrepreneurship- og innovationsområdet. Indsatsen er koncentreret på kandidatuddannelsen, så vi sikrer, at de studerende er godt forankret i deres faglighed.

Innovation og entrepreneurship

De humaniorastuderende er interesserede i udadvendte aktiviteter. I de sidste ti år har vi haft enkelte iværksætterforløb, og flere fag har udbudt kurser med obligatoriske praktiske øvelser, især erhvervspraktikkurserne har været populære. De studerende ønsker altså at forholde sig til og få et indblik i verdenen uden for fakultetets mure.

Som led i vores prioritering på området har vi i det sidste halvandet år arbejdet på at udvikle og implementere flere praktiske kurser på fakultetet. I november 2006 fik fakultetet en bevilling på 2.279.400 mil. kr. fra Erhvervs- og Byggestyrelsens studentervæksthuspulje, hvilket gjorde det muligt at oprette Væksthuset Katalyst, der organisatorisk er forankret i ledelsessekretariatet. Væksthuset fungerer bl.a. som platform for de praktiske kurser, og de hertil relaterede aktiviteter. Tilbuddene er herved blevet synliggjort og lettere tilgængelige for såvel undervisere som studerende.

Væksthuset Katalyst

Katalyst er et væksthus for innovation og entrepreneurship. Her giver vi humaniorastuderende mulighed for at sætte deres humanistiske kompetencer erhvervs-mæssigt i spil, og det gør vi ud fra fire forskellige tiltag: Studerende iværksættere, meritgivende kurser, åbne workshops og forskernetværk.

Studerende iværksættere

Katalyst giver mig en fornemmelse for, hvad der skal til for at gøre min idé til virkelighed.
- Allan Alfred Birkegaard Hansted, studenteriværksætter, optaget i Katalyst 1. februar 2007.

Væksthuset Katalyst giver de studerende chancen for at afprøve og udvikle deres forretningside under studieførløbet. Primært hjælper vi de studerende med at komme ud over rampen. Studenteriværksætterne tilbydes et erhvervsorienteret eliteførløb, der er åbent for alle overbygningsstuderende på KUA og deres evt. samarbejdspartnere, da tværfaglighed spiller en væsentlig rolle i Katalyst. Det betyder, at en virksomhed kan bestå af fx en studerende fra KUA, en studerende fra DTU, en studerende fra ITU og en grafisk designer, som det er tilfældet for en af vores virksomheder.

Den 1. februar blev 21 studerende med 10 virksomhedsideer optaget i Væksthuset Katalyst. I løbet af året er de blevet coachet i udviklingen af deres forretningside, og vi har fundet en mentor til hver enkelt virksomhed, der passer lige præcis til dem. Vi har i førløbet afholdt kurser i forretningsplaner, personlighedsprofiler, personlig branding, m.m.

Kandidatstuderende kan løbende søge optagelse i Katalyst, og man kan være i Væksthuset i op til et år. Herefter vil de færdige 'katalyster' fungere som oplægsholdere, så studerende kan få et indblik i, hvad opholdet i Katalyst kan føre til.

Et vigtigt element i Katalyst er det sammenhold, som er blevet etableret virksomhederne imellem. Det er primært opstået på fredagsmøder, som afholdes hver anden uge. Her deles oplevelser og problemstillinger, og det er vores erfaring, at der kan opstå helt nye ideer og samarbejder, når man hører, "hvad de andre laver". Hvad laver virksomhederne i Katalyst? Her er to eksempler på, hvad studenteriværksætterne har sat i gang.

Kollaboration

Allan Alfred Birkegaard Hansted, der er overbygningsstuderende fra Filosofi, startede alene i Katalyst med en idé, og i dag har han samlet en gruppe på fem-seks personer omkring sig, der bl.a. er sammensat af en designer, en skønlitterær forfatter og en yoga-filosof. I fællesskab er de i gang med at indgå et samarbejde med et større professionelt netværk om at udvikle en webportal, der skal hjælpe virksomheder med at styrke deres Corporate Social Responsibility (CSR) og Corporate Social Innovation (CSI) profil. Her anvender de i høj grad deres faglighed samtidig med, at de sætter den i spil i en erhvervsmæssig sammenhæng og potentielt er de med til at skabe merværdi for en lang række virksomheder.

Ministry of Music

Nete Nørgaard-Nielsen, der er overbygningsstuderende fra Musikvidenskab, fulgte et af Væksthusets kursustilbud - Operation StartUp - i efteråret 06, og blev herefter optaget i Katalyst. Ud over sin uddannelse i Musikvidenskab, er Nete også uddannet operasangerinde, hvilket hun har formået at udnytte i sin virksomhed. Hun tilbyder erhvervslivet en professionel operaoplevelse og derefter muligheden for at deltage i en workshop, hvor de bl.a. træner stemme, kropssprog og håndtering af den nervøsitet, nogle oplever, når de skal optræde offentligt. Nete var allerede godt i gang efter at have fulgt Operation StartUp på KUA et helt semester, men havde brug for en base at udvikle sin ide fra. Nete har især været glad for sin mentor og siger, at lige netop denne sparring var vigtig på det stadie, hun var, da hun blev optaget i Katalyst.

Flere virksomheder har succes, og vi kan nu se, at det tager ca. et år, før de er nået så langt, at de er på vej til at etablere en egentlig virksomhed. Det skyldes, at de studerende stadig skal passe deres studie, og det kan nogle gange være næsten umenneskeligt at se, hvor travlt de har. Det er nemlig meget ambitiøse studerende, der vælger at starte egen virksomhed, og ambitionen går ikke kun på virksomheden, men i lige så høj grad på studierne.

Meritgivende kurser

Jeg har fået nogle virkelig gode erkendelser på mange forskellige niveauer, og jeg tror, jeg vil få endnu flere når WorkCampen er afsluttet.

- Anonym udtalelse fra kursusevaluering af WorkCamp07

Katalyst fungerer bl.a. som platform for meritgivende kurser, hvor fokus ligger på, at de studerende praktisk bruger deres humanistiske kompetencer i en erhvervsmæssig sammenhæng. Det er vigtigt, at kurserne er meritgivende, så de studerende kan gøre kurset til en del af deres uddannelse, og dette giver mulighed for at sammensætte en uddannelsesprofil, der sigter på både det nationale og det internationale erhvervsliv, når studerende er færdiguddannede.

I sommeren 2006 udbød fakultetet i samarbejde med Zentropa Workz et kursus i innovation "WorkCamp06". Sommerskolen var et fem ugers meritgivende kursus og var et hæsblæsende innovationsforløb, hvor de studerende løste opgaver for en lang række store virksomheder, såsom Danisco, Grundfos og Novozymes.

Kurset var en succes og blev udbudt igen i 2007, hvor i alt 37 studerende fra 9 forskellige uddannelsesinstitutioner blev indskrevet på kurset. De studerende kom fra fx DTU, CBS, ÅUC og så selvfølgelig KU. Det er udfordrende for de studerende at arbejde i tværfaglige teams, og det er ikke altid gnidningsfrit! Men når forløbet er overstået, er alle enige om, at de har lært noget værdifuldt, som de kan bruge i deres fremtidige arbejdsliv. I alt kom næsten 80 studerende igennem Workcamp 06 og 07.

I efteråret 2006 udbød vi kurset Operation Start Up i samarbejde med Start Up Company. Kurset er et intensivt forløb der løber over et helt semester, hvor den studerende coaches igennem hele processen fra idé til forretning på rekordtid. Kursusformen er en blanding af oplæg, workshops og at de studerende selv skal gå ud og få ting til at ske.

I løbet af de to år, hvor kurset har været på programmet, har over 50 studerende fulgt kurset.

I sommer udbød vi så endnu en sommerskole – denne gang i entrepreneurship og i samarbejde med DTU. Her arbejdede humanister og ingeniører sammen om konkrete ideer og fik undervisning i, hvordan man konkret går til værks, når man skal starte en egen virksomhed.

Der var desværre ved de første meritgivende kurser en del problemer med overførsel af merit, men de problemer er næsten overstået nu. Der er dog stadig der desværre institutioner, der ikke har mulighed for at give merit, men jeg håber, at vi kan få løst de problemer i fællesskab i fremtiden. Vi har forsøgt at tilgodese så mange institutioner, som muligt, når vi skriver studieordningerne, men det er udfordring, når kurset både skal passe ind på DTU, RUC, CBS og selvfølgelig KUA. Men jeg synes at vi har gjort så mange erfaringer nu, at jeg er fortrøstningsfuld.

Kurser i entrepreneurship bliver først rigtigt spændende og nyt, når humanisten møder designeren eller ingeniøren, som er meget mere fokuseret på out-come end den almindelige humanist. Humanisten bringer til gengæld faglig viden, analyseevner og metoder med sig, der er essentielle, når man fx arbejder med brugerdreven innovation eller co-creation – ja, for ikke at tale om hele web 2.0 bølgen.

Vi har fået nogle fantastiske evalueringer på vores meritgivende kurser, hvor de studerende giver udtryk for, at de er blevet udfordret på deres faglighed. Vores største udfordring var og er igennem hele forløbet: Hvordan får vi forankret et tværfagligt kursus på universitetet? Hvordan får vi andre institutioner til at bakke op om kurserne, som først bliver rigtigt spændende, når det har deltagere fra forskellige institutioner?

Åbne workshops

Disse workshops er et fantastisk tilbud. De forbereder én til verdenen udenfor.
- studerende, deltager på åben workshop.

De åbne workshops er for alle studerende på Det Humanistiske Fakultet. De skal fungere som et sted, hvor studerende på en til to dage kan få inspiration og introduktion til en række emner, der er relateret til innovation og entrepreneurship. I år har vi haft åbne workshops i bl.a. oplevelsesøkonomi, personlig branding og forretningsplaner. Til foråret står der desuden networking, forhandling, forretningsforståelse og en hel masse andet på programmet.

Det er vigtigt, at de studerende har mulighed for at snuse til emnerne inden for innovation og entrepreneurship, før de kaster sig ud i et meritgivende kursusforløb eller springer ud som selvstændige. Det kan virke grænseoverskridende for nogle humaniorastuderende at skulle tænke i forretningsplaner, når den dominerende kultur på fakultetet har traditionel humanistisk forskning som omdrejningspunkt. Men det er uhyre vigtigt, at de studerende kan gennemskue deres uddannelsesmuligheder og tænke frem i forhold til, hvor de ender på arbejdsmarkedet, når de engang dimitterer, som en deltager på åben workshop i oplevelsesøkonomi udtalte:

En spændende og oplevelse, som jeg ville kunne have haft glæde af at have fået tidligere i mit studieforløb. Måske ikke helt samme form, men i noget der minder om, for jeg føler at oplevelsen har en motiverende effekt i forhold til strukturering og planlægning at studieforløbet såvel som ens fremtidige karriereforløb.

Forskernetværk

Det giver ganske enkelt bedre faglig refleksion at have arbejdet så intenst med faget, som case- og gruppearbejde fordrer. Hver en sten bliver vendt, og det mærkes til eksamen.
- Mie Femø Nielsen, lektor ved KUA,

Væksthuset arbejder aktivt med at få etableret et forskernetværk. Målet er at integrere flere erhvers- og innovationsrelaterede elementer i de humanistiske uddannelser.

For at sikre Væksthusets forankring i forskningsmiljøet tilbyder Væksthusets studenteriværksættere 20-30 timers vejledning over en 2-årig periode. Desuden er det hensigten at udvikle workshops, hvor også fakultetets undervisere kan deltage på workshops inden for

innovation og entrepreneurship. Den første workshop er netop nu under udvikling og udbydes i løbet af foråret 2008.

En entreprenant kultur på humaniora?

Vi har i løbet af det sidste halvandet år haft 250 studerende, der har deltaget i kortere eller længere innovations- og entrepreneurshipforløb.

Vi har altså allerede nået en del studerende, og der har vi oplevet, at de har lysten. Men det tager tid at skabe en entreprenant kultur og området skal prioriteres. Der er dog også brug for, at uddannelsesinstitutionerne arbejder sammen og vi i fællesskab finder en måde at løse nogle af de udfordringer, der selvfølgelig er, når man begynder at lave tværfaglige uddannelsesforløb.

Vi har på KUA i år indført en regel om, at alle overbygningsstuderende skal have tilladelse til at tage 15 ECTS inden for innovation eller entrepreneurship – og det kan lade sig gøre både inden for og uden for eget institut/universitet.

Men vi mener at vi har vist, at humanister er både innovative og entreprenante! Og de bliver endnu bedre, når de får nogle uddannelses tilbud, der inspirerer og ikke begrænser. Så er de også klar med en entusiasme, der smitter og med virksomheder, der har en fantastisk idehøjde.

Læs mere om Væksthuset Katalyst på www.katalyst.hum.ku.dk